

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
Ταχ. Δ/νση: Μικράς Ασίας 2
Ταχ.Κώδικας: 811 00 ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Τηλέφωνο : 2251350268
e-mail: prosop@ypai.gr imarag@ypai.gr

Μυτιλήνη 9 Αυγούστου 2023
Αριθμ. πρωτ: 4111-08/ 2568

ΠΡΟΣ:
Γραφείο Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου του ΥΝΑΝΠ
Ακτή Βασιλειάδη
Πειραιάς, 185 10
email: ke@yna.gov.gr

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 278/28-7-2023 Ερώτηση του βουλευτή Κόνσολα Μάνου.

ΣΧΕΤ.: α. Η υπ' αριθμ. 278/28-7-2023 Ερώτηση του βουλευτή Κόνσολα Μάνου.
β. Το ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΥΠ'ΑΡΙΘΜ. 1.362/2023 της Δ/νσης Μελετών, Έργων Φυσικών Πόρων και Ενέργειας της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.
γ. Το υπ' αριθμ. 2551 /9.8.2023 έγγραφο της Δ/νσης Νησιωτικής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής.

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης του βουλευτή Μάνου Κόνσολα, σας γνωρίζουμε τις ενέργειες και τις πρωτοβουλίες της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής για την **Ολιστική διαχείριση υδάτινων πόρων σε νησιωτικές περιοχές:**

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Έργα ύδρευσης

Στο πλαίσιο υλοποίησης μέτρων και δράσεων της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λειψυδρίας και την υδροδότηση των νησιών, εκδίδονται αποφάσεις επιχορήγησης νησιωτικών Δημοτικών Ενοτήτων καθώς και Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης-Αποχέτευσης. Οι εν λόγω Αποφάσεις εντάσσονται στο έργο «Υδροδότηση άνυδρων νησιών και έργα βελτίωσης υποδομών ύδρευσης των νησιών», αρχικά του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και πλέον του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και αφορούν σε έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων, όπως προμήθεια και εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης καθώς και κάλυψη δαπανών συντήρησης και λειτουργίας τους, προμήθεια και εγκατάσταση αυτόνομων μονάδων παραγωγής και διάθεσης πόσιμου νερού (water kiosk), εκσυγχρονισμό συστημάτων ύδρευσης, ανόρυξη νέων υδρογεωτρήσεων, κατασκευή δεξαμενών ύδρευσης, αποκατάσταση ζημιών υδρευτικών υποδομών λόγω θεομηνιών ή παλαιότητας, κτλ. Επιπλέον, εκδίδονται αποφάσεις επιχορήγησης, οι οποίες εντάσσονται στο έργο «Μελέτες-Έρευνες» και αφορούν σε αναθέσεις εκπόνησης μελετών που σχετίζονται με έργα διαχείρισης υδάτινων πόρων.

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου - Δωδεκάνησα

Στις ΠΕ Δωδεκάνησου, η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού (Ιούλιος 2019 - Ιούνιος 2023) ανέρχεται συνολικά στο ποσό των **8.754.304,44€**. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο λήψης μέτρων και δράσεων της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λειψυδρίας και την υδροδότηση των νησιών εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης, (που εντάσσονται στο έργο

«Υδροδότηση άνδρων νησιών & έργα βελτίωσης υποδομών ύδρευσης των νησιών» αρχικά του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και πλέον του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025 του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής / Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής) για την **ΠΕ Καλύμνου** συνολικού ποσού **4.104.924,69€**, την **ΠΕ Ρόδου** συνολικού ποσού **3.531.626,31€**, την **ΠΕ Κω-Νισύρου** συνολικού ποσού **734.020,81€** και την **ΠΕ Καρπάθου** συνολικού ποσού **383.732,63€**.

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου - Κυκλάδες

Στις ΠΕ Κυκλάδων, η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού (Ιούλιος 2019-Ιούνιος 2023) ανέρχεται συνολικά στο ποσό των **11.759.592,24€**. Ειδικότερα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης για την **ΠΕ Νάξου** συνολικού ποσού **3.816.040,11€**, την **ΠΕ Μήλου** συνολικού ποσού **4.144.090,64€**, την **ΠΕ Θήρας** συνολικού ποσού **1.807.930,00€**, την **ΠΕ Πάρου** συνολικού ποσού **525.320,00€**, την **ΠΕ Άνδρου** συνολικού ποσού **559.335,17€**, την **ΠΕ Κέας-Κύθνου** συνολικού ποσού **462.440,00€**, την **ΠΕ Τήνου** συνολικού ποσού **26.448,74€** καθώς και **201.087,75€** για αναθέσεις εκπόνησης ερευνητικού έργου, παροχής υπηρεσιών Τεχνικού Συμβούλου κτλ.

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

Η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (Ιούλιος 2019 - Ιούνιος 2023) ανέρχεται συνολικά στο ποσό των **4.713.057,29€**. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης για την **ΠΕ Χίου** συνολικού ποσού **1.694.385,86€**, την **ΠΕ Σάμου** συνολικού ποσού **1.200.510,58€**, την **ΠΕ Λέσβου** συνολικού ποσού **866.760,85€** και την **ΠΕ Ικαρίας** συνολικού ποσού **690.200,00€**.

Περιφέρεια Θεσσαλίας

Για την Περιφέρεια Θεσσαλίας εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης συνολικού ποσού **616.250,00€**. Αναλυτικότερα, στη Δ.Ε. Νοτίου Πηλίου (ΠΕ Μαγνησίας), η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού, όπως είναι η επισκευή, η συντήρηση, ο καθαρισμός και η ρυμούλκηση υδροφόρας δεξαμενής για τις ανάγκες υδροδότησης της νήσου Παλαιό Τρίκερι, η επισκευή-συντήρηση του δικτύου ύδρευσης και η επέκταση του δικτύου για την υδροδότηση της εν λόγω νήσου, ανέρχεται συνολικά στο ποσό των **500.000,00€**. Η μεγάλη αύξηση του ενεργειακού κόστους σε συνδυασμό με την εκτόξευση των τιμών καυσίμων οδήγησε σε αδυναμία λειτουργίας των αντλιοστασίων ύδρευσης και των μονάδων αφαλάτωσης, που αποτελούν τα μέσα υδροδότησης των νησιών, με αποτέλεσμα τη δυσκολία εξασφάλισης των απαιτούμενων ποσοτήτων πόσιμου ύδατος τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες τους. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτή η δυσκολία και να εξασφαλιστεί επαρκής ποσότητα πόσιμου ύδατος στα νησιά, η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής επιχορήγησε τόσο τη Δ.Ε. Νοτίου Πηλίου όσο και τη Δ.Ε. Αλοννήσου (Π.Ε. Σποράδων) με τα ποσά των **41.250,00€** και **75.000,00€** αντίστοιχα, για την κάλυψη μέρους του ενεργειακού κόστους λειτουργίας των αντλιοστασίων ύδρευσης της νήσου Παλαιό Τρίκερι και της μονάδας αφαλάτωσης της Αλοννήσου.

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Η χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (Ιούλιος 2019 - Ιούνιος 2023) ανέρχεται συνολικά στο ποσό των **5.799.031,44€**. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης, για την **ΠΕ Κεφαλονιάς** συνολικού ποσού **2.478.920,00€**, την **ΠΕ Ιθάκης** συνολικού ποσού **1.898.484,32€**, την **ΠΕ Ζακύνθου** συνολικού ποσού **615.027,12€**, την **ΠΕ Κέρκυρας** συνολικού ποσού **201.600,00€** και την **ΠΕ Λευκάδας** συνολικού ποσού **605.000,00€**.

Περιφέρεια Κρήτης

Στην Περιφέρεια Κρήτης μέχρι σήμερα έχουν χρηματοδοτηθεί από τη Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. 104 έργα και παρεμβάσεις συνολικού ποσού **10.630.035,84€** για την αντιμετώπιση θεμάτων διαχείρισης πόσιμου νερού, όπως εκσυγχρονισμού συστημάτων ύδρευσης, ανόρυξης υδρογεωτρήσεων, κατασκευής δεξαμενών ύδρευσης, αποκατάστασης ζημιών υδρευτικών υποδομών λόγω θεομηνιών ή παλαιότητας, προμήθειας και αντικατάστασης αγωγών δικτύων ύδρευσης κ.ά. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης για την **ΠΕ Ηρακλείου** συνολικού ποσού **2.876.690,00€**, την **ΠΕ Λασιθίου** συνολικού ποσού **4.046.485,10€**, την **ΠΕ Ρεθύμνου** συνολικού ποσού **1.808.040,00€** και την **ΠΕ Χανίων** συνολικού ποσού **1.898.820,74€**. Στον τομέα των φυσικών καταστροφών η Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π., στήριξε άμεσα τους Δήμους Μίνωα Πεδιάδος, Αρχανών-Αστερουσίων, Αγίου Βασιλείου, Σητείας, Μαλεβιζίου με έκτακτες επιχορηγήσεις για την υποστήριξη των Δήμων στην επιτάχυνση διαγωνιστικών διαδικασιών.

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης η Γ.Γ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής προχώρησε - μέσω πόρων του Εθνικού ΠΔΕ - στη χρηματοδότηση στοχευμένων έργων για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας, διαθέτοντας συνολικά το ποσό των **1.410.149,43€** το οποίο αφορούσε **13 έργα**. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης για την **ΠΕ Θάσου** συνολικού ποσού **596.740,00€** και για την **ν. Σαμοθράκη** (ΠΕ Έβρου) συνολικού ποσού **813.409,43€**.

Περιφέρεια Αττικής

Στο πλαίσιο λήψης μέτρων και δράσεων της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λειψυδρίας και την υδροδότηση των νησιών στην Περιφέρεια Αττικής - ΠΕ Νήσων εκδόθηκαν 14 αποφάσεις επιχορήγησης για τη χρηματοδότηση έργων διαχείρισης νερού συνολικού ποσού **1.523.834,00€**.

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας - ΠΕ Ευβοίας η Γ.Γ. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής προχώρησε - μέσω πόρων του Εθνικού ΠΔΕ - στη χρηματοδότηση στοχευμένων έργων για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας, διαθέτοντας συνολικά το ποσό των **467.480,00€**. Συγκεκριμένα, εκδόθηκαν αποφάσεις επιχορήγησης για την **ν. Σκύρο** συνολικού ποσού **368.280,00€** και για τον **Δήμο Καρύστου** συνολικού ποσού **99.200,00€**.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Σχεδιασμός Καμπάνιας νερού και Προμήθεια Water Kiosks για Πόσιμο Νερό

Η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, γνωρίζοντας το μέγεθος και τη σημασία του προβλήματος της λειψυδρίας, έχει αναλάβει σειρά δράσεων για την αντιμετώπισή του, μεταξύ των οποίων:

- ✓ Εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης: Με τις νέες τεχνολογίες η τιμή ανά παραγόμενο κυβικό μέτρο νερού έχει ελαττωθεί πολύ, ενώ η εκμετάλλευση των υφάλμυρων νερών στις μονάδες αφαλάτωσης μειώνει κατά πολύ το κόστος παραγωγής.
- ✓ Βελτίωση των υποδομών με αντικατάσταση των πεπαλαιωμένων δικτύων για να περιορισθούν οι απώλειες από διαρροές.
- ✓ Σωστή διαχείριση του μεταφερόμενου νερού.
- ✓ Κατασκευή μικρών φραγμάτων ανάσχεσης για την ενίσχυση του υδροφόρου ορίζοντα.
- ✓ Κατασκευή λιμνοδεξαμενών και αξιοποίηση αυτών που ήδη έχουν κατασκευαστεί.

Η κατανόηση του γεγονότος ότι το νερό είναι ένας φυσικός πόρος που αν και απαραίτητος, δεν είναι ανεξάντλητος είναι το άλφα και το ωμέγα στη σχέση των πολιτών με το νερό. Ένα ζήτημα που γνωρίζουν καλά οι περισσότεροι κάτοικοι της νησιωτικής Ελλάδας, το οποίο ωστόσο αξίζει να υπενθυμιστεί, ώστε να εμπεδωθεί ακόμη περισσότερο. Επίσης, παρότι το πρόβλημα της λειψυδρίας είναι παγκόσμιο και πολυπαραγοντικό, υπάρχουν δράσεις που θα μπορούσαν να αναλάβουν οι πολίτες για τη βελτίωση της κατάστασης, οι οποίες συνοψίζονται σε μια απλή λέξη: εξοικονόμηση. Η αλόγιστη χρήση του νερού και η σπατάλη του στην καθημερινότητά μας, αποτελούν σημαντική πληγή για τους υδάτινους πόρους, η οποία μπορεί να επουλωθεί με την κατάλληλη **ευαισθητοποίηση - ενεργοποίηση των πολιτών σχετικά με το πρόβλημα και την ενημέρωσή τους για την ορθή χρήση του νερού και τους τρόπους εξοικονόμησής του.**

Συνοπτικά οι σκοποί της δράσης συνοψίζονται στα εξής:

- ✓ Ευαισθητοποίηση-ενεργοποίηση των τοπικών κοινωνιών
- ✓ Υπενθύμιση-ευαισθητοποίηση των επισκεπτών για το πρόβλημα
- ✓ Παρουσίαση – προβολή των δράσεων της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Πρωτοβουλία GReco Islands

Η Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. συμμετέχει στην πρωτοβουλία GReco Islands, στο πεδίο που άπτεται των αρμοδιοτήτων της, προκειμένου να συμβάλλει από την πλευρά της στη διαμόρφωση μιας ολιστικής προσέγγισης αειφόρου ανάπτυξης στον ελληνικό νησιωτικό χώρο. Το στρατηγικό πλαίσιο της πρωτοβουλίας «GR-eco Islands» προσβλέπει στην αξιοποίηση της συσσωρευμένης διεθνούς εμπειρίας, ώστε, ακολουθώντας βέλτιστες πρακτικές, να προτάξει ένα ολιστικό σχέδιο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα ελληνικά νησιά και τη δημιουργία ενός ενάρετου κύκλου αειφόρου ανάπτυξης στον ελληνικό νησιωτικό χώρο. Με το υπ.αριθ. 1773/20-03-2023 ΦΕΚ συστήνεται Επιτροπή Καθοδήγησης (ΕΚ), για τον συντονισμό των στρατηγικών κατευθύνσεων του Στρατηγικού Πλαισίου της Πρωτοβουλίας «GR-eco islands» και Επιτροπή Συντονισμού (ΕΣ) της διαχείρισης των έργων της πρωτοβουλίας «GReco Islands». Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας που αφορά κυρίως μικρά νησιά, προβλέπεται η χρηματοδότηση με πόρους 157 εκ ευρώ, ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για τον πράσινο και ενεργειακό μετασχηματισμό των μικρών νησιών.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Συνεργασία με Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) – Έγκριση διακρατικού έργου Τεχνικής Βοήθειας για βελτίωση της ποιότητας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας των νησιωτικών οικονομιών Κροατίας, Ελλάδας και Σουηδίας

Η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Συντονισμού, υπέβαλλε την πρώτη κοινή πρόταση, με Σουηδία και Κροατία, στο πλαίσιο συμμετοχής της στο Μηχανισμό Τεχνικής Βοήθειας της Γενικής Διεύθυνσης Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) της ΕΕ. Η συνεργασία των τριών χωρών αφορά την υλοποίηση κοινού προγράμματος για την ευρωπαϊκή μεταρρύθμιση των νησιωτικών πολιτικών και έχει τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας των νησιωτικών οικονομιών Κροατίας, Ελλάδας, Σουηδίας». Η πρόταση έχει λάβει την τελική έγκριση από την Γενική Διεύθυνση Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (DG Reform) και αναμένεται να πραγματοποιηθεί το kick off μέσα Σεπτεμβρίου 2023.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Εκσυγχρονισμός συστήματος έκδοσης προσωρινών αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων αφαλάτωσης μικρής δυναμικότητας για την εξυπηρέτηση διαπιστωμένων επείγουσών και βραχυρόνιων αναγκών υδροδότησης νησιών

Η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π.) σύμφωνα με την αποστολή της όπως αυτή ορίζεται στο Π.Δ. 13/2018 (Α' 26) «Όργανισμός Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής» επιβοηθά τους νησιωτικούς ΟΤΑ της Ελληνικής επικράτειας ασκώντας εκτελεστικές αρμοδιότητες επί θεμάτων υδροδότησης άνυδρων νησιών έχοντας δυνατότητα παρέμβασης μέσω οριζόντιων δράσεων και έργων σε χαμηλότερο χωρικό επίπεδο, με δεδομένες τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες του νησιωτικού χώρου, ώστε να είναι περισσότερο αποτελεσματική (αρχή της επικουρικότητας). Μεταξύ των σημαντικότερων αρμοδιοτήτων της Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. που σχετίζονται με το αντικείμενο της υδροδότησης είναι:

- ο Λήψη μέτρων, χρηματοδοτικών προγραμμάτων και δράσεων σε συνεργασία με τους αντίστοιχους νησιωτικούς ΟΤΑ για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λειψυδρίας.
- ο Διενέργεια ερευνών, εκπόνηση μελετών και υλοποίηση προγραμμάτων αξιοποίησης των υδάτινων πόρων και των ήπιων μορφών ενέργειας.
- ο Παρακολούθηση των έργων, θεώρηση & παρακολούθηση των μελετών που αναθέτει ή / και υλοποιεί η Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π.

Στο πλαίσιο ασκήσεως των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, διαθέτει πιστώσεις για την ανάθεση υδρογεωλογικών και υδραυλικών μελετών και στα πλαίσια αυτών, την εκτέλεση έργων απαραίτητων για την κάλυψη κρίσιμων αναγκών υδροδότησης παρέχοντας χρηματοδοτική υποστήριξη σε Ο.Τ.Α., με προτεραιότητα στα μικρά και άνυδρα νησιά. Τα παραπάνω εξειδικεύονται και υλοποιούνται μέσω προώθησης της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης πόσιμου ύδατος, χρηματοδοτώντας δράσεις εγκατάστασης νέων μονάδων αφαλάτωσης, εκσυγχρονισμού - συντήρησης & λειτουργίας υφιστάμενων, κατασκευής νέων υδρευτικών υποδομών (δεξαμενών αποθήκευσης ύδατος, δικτύων μεταφοράς νερού, ανόρυξης υδρευτικών γεωτρήσεων), εκσυγχρονισμού / αναβάθμισης / αντικατάστασης υφιστάμενων, καθώς επίσης και δράσεις εξοικονόμησης ύδατος και ενέργειας, παρακολούθησης ποιότητας ύδατος και εκπόνησης συναφών μελετών. Ωστόσο, κατά την υλοποίηση των ανωτέρω, διαπιστωμένα, είναι αρκετές οι φορές που η Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. γίνεται κοινωνός προβλημάτων και εκτάκτων ζητημάτων που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι μικροί νησιωτικοί δήμοι, επαληθεύοντας τα συμπεράσματα που αναφέρονται παραπάνω και κινείται ποικιλοτρόπως, δραστηριοποιούμενη κυρίως σε:

- Υλοποίηση συμβάσεων για προμήθεια, εγκατάσταση, συντήρηση, λειτουργία, αντιμετώπιση βλαβών μονάδων αφαλάτωσης, καθώς και επιμόρφωση και εκπαίδευση υπαλλήλων των Δήμων για τη σωστή λειτουργία των μονάδων αφαλάτωσης .
- Χρηματοδοτική κάλυψη αναγκών σε αναλώσιμα υλικά και ανταλλακτικά (αναγκαία για την λειτουργία των μονάδων αφαλάτωσης καθώς και για αναβάθμιση ή /και αντικατάσταση δικτύων ύδρευσης)
- Χρηματοδοτική κάλυψη για την εγκατάσταση εφεδρικών Ηλεκτροπαραγωγών ζευγών (H/Z).

Επιπλέον των ανωτέρω, μετά και τη θεσμοθέτηση της «Εθνικής Στρατηγικής για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο», όπως αυτή αποτυπώνεται στα άρθρα 1-5 του ν. 4832/2021 και δεδομένης της στόχευσης της Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. στην επίλυση κρίσιμων αναπτυξιακών ζητημάτων στα νησιά και στην ολοκληρωμένη διαχείριση του πόσιμου νερού και των υδάτινων πόρων τους, η τελευταία έχει αναλάβει πρωτοβουλία για τη διαμόρφωση κατευθυντήριων οδηγιών για την ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων στα νησιά. Η Γενική Γραμματεία Αιγαίου & Νησιωτικής πολιτικής λόγω της χωρικής της αρμοδιότητας και παράλληλα διαγιγνώσκοντας ότι οι ανάγκες των νησιών επιβάλλουν πλέον την υιοθέτηση και παγίωση ενός «μονίμου συστήματος προσωρινής αδειοδότησης εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδων αφαλάτωσης» μικρής δυναμικότητας για διαπιστωμένα έκτακτες και βραχυπρόθεσμες ανάγκες των νησιωτικών δήμων, προέβη στον εκσυγχρονισμό του

άρθρου 50 του ν.4487/2017, δεδομένου ότι οι διαδικασίες για τη μόνιμη αδειοδότηση εξακολουθούν να είναι ιδιαίτερα χρονοβόρες. Η τροποποίηση του εν λόγω άρθρου συμπεριελήφθη στο Ερανιστικό Νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, το οποίο ψήφισε η Βουλή των Ελλήνων δημοσιεύοντας τον ν.5039/03-04-2023 (83 Α') και συγκεκριμένα στο άρθρο 49 αυτού. Η διάταξη επιτυγχάνει τα εξής:

i. Προβαίνει σε σαφή διαχωρισμό του χρόνου ισχύος της προσωρινής άδειας λειτουργίας μονάδας αφαλάτωσης από την ισχύ της ίδιας της διάταξης, δύο στοιχεία τα οποία μέχρι πρότινος –λανθασμένα- ήταν ταυτόσημα. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις για την προσωρινή αδειοδότηση μονάδας αφαλάτωσης διαθέτουν πλέον προθεσμία δύο (2) ετών από την έκδοση της προσωρινής άδειας να προβούν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να μονιμοποιήσουν την εν λόγω άδεια. Η διάταξη, μετά από συνεννόηση και συμφωνία με το συναρμόδιο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δεν έχει όπως μέχρι πρότινος περιορισμένη χρονική ισχύ. Οι δήμοι οι οποίοι διαπιστώνεται και θα διαπιστώνεται ότι έχουν υδροδοτικές ανάγκες και πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 50 του ν 4487/2017 έχουν πλέον τη δυνατότητα να επιλύουν το υδροδοτικό τους πρόβλημα πολύ ταχύτερα χωρίς την αγωνία ότι η ισχύς του μέτρου αυτού κάποια στιγμή θα λήξει.

ii. Μεριμνά για τις προσωρινές άδειες οι οποίες είχαν εκδοθεί μέχρι την 31.12.2022 και η ισχύς τους ήταν μετέωρη. Δίδεται παράταση στην ισχύ τους μέχρι την 31.12.2023 προκειμένου οι δήμοι να ολοκληρώσουν τις διαδικασίες μετατροπής τους σε μόνιμες.

iii. Καταργήθηκε η ρύθμιση δυνάμει της οποίας προβλεπόταν η εφαρμογή του καταργηθέντος πλέον άρθρου 117 του ν. 4412/2016 περί συνοπτικού διαγωνισμού, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Πλέον το άρθρο 50 προβλέπει στην παρ. 5 ότι σχετικά με την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης του έργου της εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδας προσωρινής αφαλάτωσης εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα στο ν. 4412/2016 και όχι κάποιο συγκεκριμένο άρθρο και διαδικασία του νόμου. Η ρητή αναφορά τίθεται προκειμένου να γίνει σαφής ο διαχωρισμός της διαδικασίας έκδοσης προσωρινής άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας μονάδας αφαλάτωσης, από τις διαγωνιστικές διαδικασίες και τις διατυπώσεις δημοσιότητας του ν. 4412/2016. Σκοπός της διάταξης είναι η επιβοήθηση των ενδιαφερόμενων φορέων στην επιτάχυνση της χρονοβόρας διαδικασίας των περιβαλλοντικών αδειοδοτήσεων, σε συνεννόηση και συμφωνία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και όχι η παράκαμψη του ν. 4412/2016. Σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος φορέας έχει μία διαπιστωμένη έκτακτη και βραχυπρόθεσμη ανάγκη για νερό, θα υπαχθεί στο άρθρο 50 για να κερδίσει χρόνο και να μη χρειαστεί να ακολουθήσει όλη την αδειοδοτική διαδικασία που προβλέπει το ελληνικό δίκαιο, αλλά κατά τα λοιπά θα ακολουθήσει και θα εφαρμόσει τις διατάξεις του ν 4412/2016 για τη διαγωνιστική διαδικασία της ανάθεσης του έργου σε ανάδοχο.

iv. Για πρώτη φορά, από το 2017 που τέθηκε σε ισχύ η διάταξη, εισάγεται μηχανισμός παρακολούθησης των προσωρινών αδειών, με αρμόδια διεύθυνση τη Διεύθυνση Μελετών, Έργων, Φυσικών Πόρων και Ενέργειας της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής. Ο ενδιαφερόμενος φορέας θα υποβάλλει όλα τα δικαιολογητικά στην εν λόγω Διεύθυνση. Η Διεύθυνση θα αποστέλλει στο Γενικό Γραμματέα Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής θετική εισήγηση, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες στο άρθρο προϋποθέσεις, και ακολούθως ο Γενικός Γραμματέας Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής θα αποστέλλει στο αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής τη σύμφωνη γνώμη του για την έκδοση της προσωρινής άδειας. Μάλιστα, με κοινή απόφαση των Υπουργών Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Ψηφιακής Διακυβέρνησης θα δημιουργηθεί πληροφοριακό σύστημα το οποίο θα συνδράμει τη Διεύθυνση Μελετών στο έργο της.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Εκπόνηση ερευνητικού έργου για υιοθέτηση «Πρότυπο σχέδιο ανθεκτικότητας υδρολογικού - κοινωνικού συστήματος σε επίπεδο νησιωτικού Δήμου»

Η Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, σε συνεργασία με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, εκπόνησε ένα πρότυπο σχέδιο ανθεκτικότητας υδρολογικού – κοινωνικού συστήματος σε επίπεδο νησιωτικού Δήμου, υπό τη μορφή εγχειριδίου οδηγιών. Ειδικότερα, το εγχειρίδιο περιλαμβάνει συστάσεις και κατευθύνσεις σχετικά με την αποτύπωση / απεικόνιση / σχηματοποίηση / προσομοίωση του υδρολογικού-κοινωνικού συστήματος, τα αναγκαία πληροφοριακά δεδομένα που πρέπει να συλλεχθούν από πρωτογενείς πηγές (π.χ. μετρητικό δίκτυο) ή δευτερογενείς και τα χρονικά βήματα των σχετικών χρονοσειρών, τις επεξεργασίες πληροφοριακών δεδομένων και τις αναλύσεις της τρέχουσας κατάστασης ως προς τις πιέσεις που υφίσταται το σύστημα και τον κίνδυνο ξηρασίας που αντιμετωπίζει σήμερα και στο μέλλον, καθώς και τις αναγκαίες κατά περίπτωση δράσεις και παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς του. Το νε λόγω πρότυπο αναμένεται να χρησιμοποιηθεί ως προϋπόθεση χρηματοδότησης για προγράμματα όπως ο ΝΕΑΡΧΟΣ, προκειμένου να καθοδηγήσει και να συνδράμει τους αρμοδίους φορείς ΟΤΑ, ως προς την ολοκληρωμένη προσέγγιση του σχεδιασμού.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Συνεργασία με Έδρα UNESCO Con-E-Ect – Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας

Στο πνεύμα της επιμόρφωσης του ανθρωπίνου δυναμικού του νησιωτικού χώρου κινείται και η συνεργασία της Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. με την Έδρα UNESCO Con-E-Ect, η οποία εδρεύει στη Δράμα και ανήκει στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος. Στο πλαίσιο του θεσμικού ρόλου και της κοινής στόχευσης των δύο μερών θα αξιοποιηθούν οι εμπειρίες, η τεχνογνωσία και η επιστημονική τους κατάρτιση, προκειμένου να αναληφθούν πρωτοβουλίες και να υλοποιηθούν δράσεις προς όφελος του νησιωτικού χώρου, της τοπικής ανάπτυξης και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Ειδικότερα, τα μέρη έχουν συμφωνήσει στη διαμόρφωση ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ τους, προκειμένου να συμβάλουν δια των κοινών τους ενεργειών: α) στην υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης και εκπαίδευσης του νησιωτικού πληθυσμού για την προστασία του από φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές, β) στην υλοποίηση εκπαιδευτικών δράσεων ενηλίκων και μαθητών σχετικών με την κλιματική κρίση και προσαρμογή, με την βοήθεια καινοτόμων εκπαιδευτικών τεχνικών, και γ) στη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Ως προς το τελευταίο μέρος της συνεργασίας έμφαση θα δοθεί: α) στην εκτίμηση των πραγματικών αναγκών των άνυδρων νήσων σε υδάτινους πόρους κατά τη χειμερινή και θερινή περίοδο, με την βοήθεια καινοτόμων πρακτικών και τεχνολογίας αιχμής, β) στη λεπτομερή αποτύπωση των υδρογεωμορφολογικών συνθηκών των νησιών και του προσδιορισμού των επιφανειακών υδατοαποθεμάτων, έως και σε επίπεδο μικρολεκανών απορροής, και γ) στην επιλογή θέσεων ίδρυσης, κατόπιν σχετικών μελετών, των ενδεδειγμένων, κατά περίπτωση, ελαφρών τεχνικών έργων υδρομάστευσης, καθώς και υπολογισμού της αποθηκευτικής τους ικανότητας.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Πιλοτική μελέτη για Αντιμετώπιση της έλλειψης υδάτινων πόρων σε άνυδρα νησιά του Ελλαδικού χώρου, με τους Φούρνους Κορσεών ως νησί-πιλότο

Το συγκεκριμένο έργο υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος και έχει ως αντικείμενο τη διερεύνηση μεθόδων αντιμετώπισης της έλλειψης υδάτινων πόρων, ιδίως σε μικρά νησιά του Ελλαδικού Χώρου και συγκεκριμένα, τη διερεύνηση τρόπων και δυνατοτήτων επαύξησης των διαθέσιμων υδατικών πόρων στα νησιά, όπως για παράδειγμα, τον προσδιορισμό μεθόδων ταμίευσης όμβριων υδάτων μέσω καινοτόμων τεχνικών και διαδικασιών και επιφανειακών υδάτων τα οποία κατά τους χειμερινούς μήνες απορρέουν ανεκμετάλλευτα προς τη θάλασσα. Η

συγκεκριμένη προσέγγιση θεωρείται ότι θα προσφέρει πολλαπλά οφέλη στα μικρά και άνυδρα νησιά, με βασικότερο τη μείωση της χρήσης αφαλατωμένου νερού προς πόση, και εν συνεχεία τη βελτίωση των συνθηκών οικιακής χρήσης νερού, τη βελτίωση των παρεχομένων τουριστικών υπηρεσιών, καθώς και τη βελτίωση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής του νησιού. Όλα τα παραπάνω, πέραν της αυτονόητης ωφέλειας για τους κατοίκους άνυδρων νησιών, είναι και απολύτως συμβατά με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (Sustainable Development Goals - SDGs) της UNESCO και το πλαίσιο Νερό-Ενέργεια-Τροφή (Water-Energy-Food Nexus - WEFN) του ΟΗΕ. Η εφαρμογή του συγκεκριμένου έργου θα υλοποιηθεί στη νήσο Φούρνων Κορσεών της ΠΕ Ικαρίας της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Δράση ΓΓΑΙΝΠ: Συνεργασία με Κέντρο Προηγμένων Υποδομών και Μεταφορών (CAIT) / Πανεπιστήμιο Rutgers (New Jersey) για ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης κρίσιμων υποδομών στα νησιά

Το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Υ.ΝΑ.Ν.Π.) με την ψήφιση του ν.4770/2021, όπως αυτός κωδικοποιήθηκε στη συνέχεια στον ν.4832/2021, θεσμοθέτησε την Εθνική Στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο Νησιωτικό Χώρο. Στο πλαίσιο υλοποίησης της Πλατφόρμας Ενιαίας Παρακολούθησης και Τεκμηρίωσης στους τομείς της Εθνικής Στρατηγικής για το νησιωτικό χώρο, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 11 του ανωτέρω νόμου, η Γ.Γ.ΑΙ.Ν.Π. προτίθεται να υλοποιήσει μια σειρά από συστημικές παρεμβάσεις στα ελληνικά νησιά προκειμένου να προαγάγει την ασφάλεια των χερσαίων και υποθαλάσσιων υποδομών, με έμφαση στην έγκαιρη επέμβαση για αντιμετώπιση των συνεπειών κλιματικής αλλαγής και διαβρώσεων σε αυτές. Στο πλαίσιο αυτό υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας με το **Κέντρο Προηγμένων Υποδομών και Μεταφορών (CAIT)**, του Πανεπιστημίου Rutgers στο New Jersey, με σκοπό να αναπτυχθεί μεταξύ των μερών ένα πλαίσιο συνεργασίας για αμοιβαία εποικοδομητική έρευνα, εκπαίδευση, προγράμματα μετάδοσης γνώσης, έργα και δραστηριότητες στους τομείς του σχεδιασμού λιμένων, του σχεδιασμού και λειτουργίας των υποδομών, θαλάσσια και λιμενική ασφάλεια και προστασία και διαχείριση λιμένων ειδικά σε σχέση με τα νησιά και τις νησιωτικές περιφέρειες. Αντικείμενο του προγράμματος αποτελεί η διαμόρφωση ενός συστήματος παρακολούθησης της κατάστασης των υποδομών σε λιμάνια του νησιωτικού χώρου. Το σύστημα θα περιλαμβάνει τη διαμόρφωση ενός ψηφιακού διδύμου νησιών το οποίο, μέσω της χρήσης νέων τεχνολογιών, συστατικών μερών και προηγμένης μοντελοποίησης θα επιτρέψει την παρακολούθηση χερσαίων και υποθαλάσσιων υποδομών, εγκαταστάσεων, εξοπλισμού και λειτουργιών. Το σύστημα θα δώσει τη δυνατότητα στις λιμενικές αρχές να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τη λειτουργία των λιμένων, να οργανώνουν και να διεξάγουν προληπτική συντήρηση και να σχεδιάζουν προγράμματα λιμενικής λειτουργίας, να διατηρούν τις λιμενικές υποδομές σε καλή κατάσταση και να καταναίμουν με το βέλτιστο τρόπο τους πόρους. Η σχετική συνεργασία – πρόγραμμα που ενέχει στοιχείο ευρωπαϊκή καινοτομίας θα υλοποιηθεί μέσω προγραμματικής συνεργασίας του ΥΝΑΝΠ/ΓΓΑΙΝΠ και του ΕΚΕΤΑ/ΙΜΕΤ με χρηματοδότηση έως 600.000 ευρώ από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης

Ο Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης

Παύλος Βουγιούκας - Μιχαλακέλης

Ε.Δ.

- 1 Γραφείο Υφυπουργού Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- 2 Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΑΙ.&Ν.Π.
- 3 Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης
- 4 Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης
- 5 Διεύθυνση Μελετών, Έργων, Φυσικών Πόρων και Ενέργειας
- 6 Διεύθυνση Νησιωτικής Πολιτικής